

Eğitim Yönetimi Konseptinde Süreçsel Eğitim Metotlarının İncelenmesi

Güzide Karol

MEB Eğitim Yöneticisi

karolguzide@gmail.com, ORCID:0009-0002-2611-3487

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojileri yapıcı ve oluşturmacı eğitim ortamlarını zenginleştirmektedir. Bilişim ortamlarında keşfederek öğrenme deneyimi geleneksel eğitim metotlarına göre daha fazla etkileşim ve geri bildirim olanağı sunmaktadır. Eğitim süreçlerinde içerik, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda küçük bilgi birimlerine ayrılmıştır ve basit bir kavramı öğrenebilmek için bile öğrenci tüm parçaları bir bütün haline getirmek zorundadır. Dahası, her öğrencinin aynı bilgileri öğrenmesi beklenir. Bu nedenle, her öğrenci için aynı öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme ölçütleri kullanılır. Eğitim yönetimi konseptinde süreçsel eğitim metotları bağlamında yenilikçi bir sınıf ortamı ile geleneksel bir sınıf ortamı arasında önemli bazı farklılıklar vardır. Geleneksel sınıf, öğretmen-merkezli, önceden belirlenmiş bilgileri aktarmaya dayalı, doğrudan öğretimin kullanıldığı, ders içeriğinin çoğunlukla ders kitaplarından alındığı, öğrencilerin edilgen bir biçimde dersi izleyen konumunda olduğu, bilgileri sorgulamaya ya da karşılıklı düşünce alış-verişine pek izin verilmeyen, öğrencilerin çeşitli öğrenme etkinliklerini bireysel olarak yerine getirmelerini öngören yarışmacı bir yapıya sahiptir. Modern eğitim metotlarında öğrenen kişinin kendi bilgisinin nasıl oluşturduğu ile ilgilenilmektedir. Burada öğretmen bilgiyi bozulmadan ve bütün olarak aktaramayacağı görüşü ile birlikte öğrenen kişinin öğrenme sürecinde öğrenilecek birimler arasında ilişki kurması ve bir sistem oluşturması beklenmektedir. Bilginin değişik şekillerde sunulması zorunluluğundan dolayı kullanılmakta olan değişik gereçler yerini birden fazla bilgi ifade biçimini tek bir mekanizma içerisinde işleyebilen yeni bilgi teknolojilerine bırakmıştır. Ders kitapları ve diğer basılı gereçlerin formu değişerek elektronik ortama aktarılmış, metin okuma cihazları ve sesle iletişim mekanizmaları geliştirilerek

kullanıcının elektronik ortamlarla etkileşimi daha kolay ve doğal hale getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Eğitim Metotları, Yaygın Eğitim, Mesleki Eğitim

Examination of Process-Based Training Methods in the Concept of Educational Management

Abstract

Information and communication technologies enrich constructive and constructive educational environments. The learning experience by exploring in information environments offers more interaction and feedback opportunities than traditional educational methods. In educational processes, the content is divided into small information units for predetermined purposes, and even in order to learn a simple concept, the student has to turn all the parts into a whole. Moreover, every student is expected to learn the same information. Therefore, the same learning activities and evaluation criteria are used for each student. In the concept of educational management, there are some important differences between an innovative classroom environment and a traditional classroom environment in the context of Decisional educational methods. The traditional classroom has a teacher-centered structure based on transmitting predetermined information, using direct instruction, the course content is mostly taken from textbooks, students are passively watching the lesson, questioning information or exchanging mutual thoughts is not allowed much, students have a competitive structure that requires them to perform various learning activities individually. In modern educational methods, it is interested in how the learner creates his own knowledge. Here, the teacher is expected to establish a relationship between the units to be learned and create a system during the learning process of the learner along with the view that he cannot transmit information Decaying and in its entirety. Due to the necessity of presenting information in different ways, the different tools that are being used have been replaced by new information technologies that can process multiple forms of information expression in a single mechanism. The form of textbooks and other printed materials has been changed and transferred to electronic media, text-reading devices and voice communication mechanisms have been improved, making the user's interaction with electronic media easier and more natural.

Key Words: Educational Management, Educational Methods, Non-formal Education, Vocational Education

Giriş

Dünya eğitim tarihinde süregelen bir anlayış eğitim metodu çerçevesinde genel kabul görmüştür. Alışla gelen eğitimde en temel öge öğretmen, onu tamamlayan diğer iki bileşen isesınıf ve

kara tahtadır (Çelikbaş, 2019).

Son birkaç yüzyıldır gelişen bilim ve teknoloji ile eğitim ihtiyaçlarında önemli değişimler olmuştur. Fakat eğitim yöntemleri neredeyse Aristo'nun kollogyumundan beri hemen hemen aynı yaklaşımla sürmektedir (Allen, 2009).

Her ne kadar mevcut eğitim sistemleri çeşitli ders ve araç gereçleri ile süslenerek zenginleştirildiyse de "öğretmen" otoritesi ile geliştirilmiş müfredat programları ve akademik takvimler eğitimin temelini oluşturmaya devam etmektedir (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

21. yüzyılda eğitimde önemli ihtiyaçlar oluşmasına rağmen sunulan eğitim hizmetleri yapısal bir değişikliğe uğramamıştır. Klasik eğitim, özellikle yüksek öğrenimde, artık günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemektedir (Howard, Schenk, Saunders, 2001).

Öğretim üyelerinin sınıf monologları, öğretmen-öğrenci iletişimi için yeterli değildir. Teknolojinin baş döndürücü bir hızla gelişmesi araştırmayı eğitim kadar önemli bir hale getirmektedir (Çelikbaş, 2019).

Klasik eğitim sisteminde ise bilgiler hazır halde öğrenciye sunulduğu için araştırma boyutu eksik kalmaktadır. Bunun içinde yaratıcı düşünce yeterince gelişmektedir (Garrat and Dawis, 2020).

Yapılan araştırmalar sınıf eğitiminde, öğrenci konsantrasyonunun ilk yarım saat sonunda azaldığı ve bundan sonraki ders sürecince verilen bilginin çoğu kez öğrenci tarafından alınmadığını göstermektedir (Allen, 2009).

Öğrenci yetenek ve kapasiteleri değişik olduğu için sınıflardaki kitle eğitimleri kimine kolay kimine zor gelmektedir. Öğretmen ise kendi bildiği şeyleri öğrencinin bilgi ve düzeyini pek de göze almadan anlatmaktadır (Garrat and Dawis, 2020).

20. yüzyılın son çeyreğinde batılı toplumlarda üretim hatları için geliştirilen toplam kalite güvencesi ve yönetimi kavramları eğitim içinde uygulanmaya başlamıştır. Bu yaklaşımla, eğitim kurumlarının verimlerini arttıran ve onları ihtiyaçlara cevap veren yöntemler geliştirilmiştir (Batlaş, 2019).

Yeni eğitim modellerinin klasik eğitim modellerine göre en önemli farkı aktif öğrenme kavramıdır. Aktif öğrenmede, öğrencilere eğitimlerini şekillendirecek inisiyatif verilmektedir. Bunun içinde eğitim kurumun öğrencilere seçenek sunabilecek yapılar oluşturması gerekmektedir (Harper,

Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Aktif öğrenmede, eğitim içeriğini devlet ya da öğretmenler değil öğrenciler kendilerini belirlemektedir. Özellikle üniversite eğitiminde önemli olan bu kavram disiplinler arasındaki çizgileri en azındırmaktadır (Allen, 2009).

Eğitim

Bin yıldır toplumlar avcılıktan tarıma, tarımdan endüstriye endüstriden bilgi çağına geçmiştir. Bu dönemlerin her birinin kendine özgü eğitim sistemi vardır (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Bilgi çağının en önemli özelliği bilginin miktarındaki hızlı artıştır. Bir görüşe göre bilgi miktarı her on yılda bir kendisini en az ikiye katlamaktadır (Garrat and Dawis, 2020).

Bilgisayarlar bu bilginin depolanması, işlenmesi, erişilmesi ve bilgidan yararlanılması için kullanılmaktadır. Bilgisayarlar ve bilgisayar ağları çoğu zaman insan beyninin bir uzantısı olarak düşünülmektedir (Allen, 2009).

Çağımızdaki eğitim sistemi, bilgi toplumuna uyum sağlayacak değişiklikler için mücadele etmektedir. Öğrenciler yeni bilgi ve yetenekleri kazanırken önceki akademik yetenekleri de öğrenmek zorundalar. Örneğin, bilgi çağında yaşanmasına karşın, hala toplumda endüstri ve tarım çağlarından kalan unsurlar bulunmaktadır (Howard, Schenk, Saunders, 2001).

Bilgi ve iletişim teknolojileri yapıcı ve oluşturmacı eğitim ortamlarını zenginleştirmektedir. İnternet üzerinde gezinerek (navigasyon) keşfederek öğrenme deneyimi geleneksel eğitim metotlarına göre daha fazla etkileşim ve geri bildirim olanağı sunmaktadır (Çelikbaş, 2019).

Eğitim Yönetimi Konseptinde Süreçsel Eğitim Metotlarının İncelenmesi

Eğitim süreçlerinde içerik, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda küçük bilgi birimlerine ayrılmıştır ve basit bir kavramı öğrenebilmek için bile öğrenci tüm parçaları bir bütün haline getirmek zorundadır (Batlaş, 2019).

Eğitimin işlevselliğinin devamı bağlamında dahası olarak her öğrencinin aynı bilgileri öğrenmesi beklenir. Bu nedenle, her öğrenci için aynı öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme ölçütleri kullanılır (Allen, 2009).

Eğitim yönetimi konseptinde süreçsel eğitim metotları bağlamında yenilikçi bir sınıf ortamı ile geleneksel bir sınıf ortamı arasında önemli bazı farklılıklar vardır (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Geleneksel sınıf, öğretmen-merkezli, önceden belirlenmiş bilgileri aktarmaya dayalı, doğrudan öğretimin kullanıldığı, ders içeriğinin çoğunlukla ders kitaplarından alındığı, öğrencilerin edilgen bir biçimde dersi izleyen konumunda olduğu, bilgileri sorgulamaya ya da karşılıklı düşünce alış-verişine pek izin verilmeyen, öğrencilerin çeşitli öğrenme etkinliklerini bireysel olarak yerine getirmelerini öngören yarışmacı bir yapıya sahiptir (Çelikbaş, 2019).

Modern eğitim metotlarında öğrenen kişinin kendi bilgisinin nasıl oluşturduğu ile ilgilenilmektedir. Burada öğretmen bilgiyi bozulmadan ve bütün olarak aktaramayacağı görüşü ile birlikte öğrenen kişinin öğrenme sürecinde öğrenilecek birimler arasında ilişki kurması ve bir sistem oluşturması beklenmektedir (Allen, 2009).

Eğitim yönetimi konseptinde süreçsel eğitim metotlarına göre öğrenme etkinliği, bireyin zihninde oluşan bir iç süreçtir. Birey dış uyaranların edilgen bir alıcısı olmayıp, onların özümleyicisi ve davranışların aktif oluşturucusudur (İnceoğlu ve diğerleri, 2016).

Buna göre bilgiler insan zihnine aynen taşınarak depolanmamaktadır ve ayrıca, insan zihni de tüm bilgilerin depolandığı boş bir depo değildir (Howard, Schenk, Saunders, 2001).

Yeni eğitim metotlarının ortaya çıkmasındaki en büyük etken geleneksel sınıflardaki ezber yöntemine doğan tepkidir. Öğretim açısından bakıldığında, öğretmenin rolü öğrencilerin ilkeleri kendilerini keşfetmesine yardımcı olma şeklindedir (Batlaş, 2019).

Öğrencinin yanışları ve beklenmedik tepkileri öğretmen için öğrencilerin nasıl anladığı ve öğrendiğini keşfetme açısından bir fırsat olarak algılanabilir. Bunun için öğretmen “Sokrat” öğrenmesi diye bilinen öğrenci ile aktif diyolağa girmelidir (Garrat and Dawis, 2020).

Öğretmenin görevi öğrenciye yani öğrenmesüreci katılımcısına bilgiyi onun anlayabileceği bir biçime sokarak anlatmak ve vermek olmalıdır. Müfredat öğrencinin yeni öğrendiklerini eskileri ile pekiştirdiği ve üzerine yenilerini etkiyebileceği şekilde olmalıdır (Çelikbaş, 2019).

Modern eğitim metotlarının izleyicileri bilginin tecrübeye dayalı yapısı üzerinde durmaktadır. Olayları anlamaktan çok deneme-yanılma ile öğrenci önceden varolan bilgilerini ve yaklaşımlarını farklı bir anlayış kazanmak için yeni tecrübeleriyle birleştirebilmektedir (Williams, Nicholas, David and Gunter, 2019).

Öğrenme bu durumda kalem ve kağıt ile değerlendirmeden çok performansa dayalı projeler ile değerlendirilebilir (Allen, 2009).

Eğitim ve Bilişim

Bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması girişimlerine son yıllarda hız verilmektedir. Bireyler arası etkileşim öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Bireyler arası yapılacak bu etkileşim var olan bilginin irdelenmesini ve yeni kuramlara ulaşılmasını sağlar (Batlaş, 2019).

Bu tip bir etkileşimin oluşması için önceleri sınıf, okul veya kurs gibi fiziksel ortamlar kullanılırken; günümüzde teknolojinin de hayatımıza girmesiyle bu ortamlara elektronik ileti (e-mail), sohbet (chat), e-gruplar, dinamik web sayfaları, web radyo ve televizyon hatta son yıllarda yapılan büyük atılımlarla mobil telefonlar dahi eklenmeye başlanmıştır (Çelikbaş, 2019).

Bu zenginleşen etkileşim ortamları sayesinde bireylerdaha kolay ve daha çok insanla etkileşim kurabilmektedir. Sonuç olarak, bu sayede öğrenci kendisinden daha bilgili olan bir çalışanla iletişim kurarak kendi bilgisini arttırabilir (Allen, 2009).

Bireyler böylelikle daha bilgili olanın düşünce yapısını alır veya bunu kendine göre bir takım değişikliklerle şekillendirerek oluşturacağı yeni yapıyı benimsemektedir (Garrat and Dawis, 2020).

Süreçsel Eğitim Metotları

Eğitim sisteminin öğrencilerin yaşadıkları ve birer yetişkin olarak yaşayacakları toplumun doğasını yansıtmaması gerektiği açıktır. Bu nedenle tarım toplumunun eğitim sistemi, endüstri toplumundan ve bilgi toplumundan farklı olmalıdır (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Bilgi Çağı'ndaki yaşam için uygun bir eğitim sistemi üzerinde karar vermeden önce, Bilgi Çağı'nın özgünlüklerini gözden geçirilmelidir. Gerçekçi planlamalar bu özgünlüklerle tutarlı olmalıdır (Allen, 2009).

Bilginin değişik şekillerde sunulması zorunluluğundan dolayı kullanılmakta olan değişik gereçler yerini birden fazla bilgi ifade biçimini tek bir mekanizma içerisinde işleyebilen yeni bilgi teknolojilerine bırakmıştır (Çelikbaş, 2019).

Ders kitapları ve diğer basılı gereçlerin formu değişerek elektronik ortama aktarılmış, metin okuma cihazları ve sesle iletişim mekanizmaları geliştirilerek kullanıcının elektronik ortamlarla etkileşimi daha kolay ve doğal hale getirilmiştir (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Yaygın Eğitim

Artık eğitim ve öğrenme sadece belli bir mekan ve zaman ile sınırlandırılmamış yaşamın bütün katmanlarına yayılmış yaşam boyu sürecek bir etkinlik olarak algılanmaktadır. Yeni anlayış öğrenmenin etkileşime dayalı zaman ve fiziksel ortamdan bağımsız sonsuz bir süreç olduğunu benimsemektedir (Batlaş, 2019).

Süreçsel eğitim modelleri bakımından yaşam boyu eğitim gerek yaygın gerek örgün gerekse mesleki eğitim kapsamında yeni eğitim yöntemleri ile birleşerek günümüzde uzaktan eğitimin desteği ile daha etkin ve yaygın hale gelmektedir. Eğitimde yeni teknolojiler eğitimin yaşam boyu sürmesine katkıda bulunmaktadır (Allen, 2009).

Eğitim teknolojisi yaklaşımı bilgisayarın kendisi kadar eskidir. Eğitimdeki en büyük devrim ve dönüşüm Gutenberg'in 1654'deki matbaanın buluşu olduğu tartışılmaz kabul edilen bir gerçektir. İkinci büyük dönüşüm ise sanayileşme ile birlikte başlamıştır (Çelikbaş, 2019).

Yaygın eğitim, örgün eğitim ile birlikte birbirlerini tamamlayacak, gerektiğinde aynı nitelikleri kazandıracak ve birbirinin olanaklarından karşılıklı olarak yararlanacak biçimde düzenlenir (Harper, Chen, Kuanchin and Yen, 2022).

Yaygın eğitim, genellikle tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de örgün ve mesleki-teknik alanlardaki eğitimle eşdeğer ve entegre bir şekilde sürdürülmektedir. Söz konusu bu örgün ve mesleki birimler birbirlerini destekleyici biçimde oluşturulmaktadır (Garrat and Dawis, 2020).

Bütün dünyada eğitim açısından ele alınan en temel eğilimlerden biri yaşam boyu öğrenmedir. Bunu gerçekleştirme stratejileri ülkeden ülkeye değişebilmektedir. Öğrenmenin belirli yıllar ve/veya örgütlerle sınırlı olmaması yaşam boyu öğrenmeyi belirlemektedir (Çelikbaş, 2019).

Yaşam boyu öğrenme gereksinimi üç açıdan ele alınmaktadır. Bunlar mesleki çeşitlilik ve gelişim, kişisel gelişim ve toplumsal gelişimdir. Bu gereksinimlerin farkına varma, öğrenmeye hazır olmada başlangıç noktasını oluşturmaktadır (Allen, 2009).

Etkin bir öğrenme ve öğretim için öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında sağlam bir etkileşimin kurulması gerekmektedir. Bunun için yeni teknolojilerin desteklediği ve gittikçe yaygınlaşan etkileşimli hayat boyu öğrenme ortamları bir aracı rol üstlenebilmektedir (Garrat and Dawis, 2020).

Mesleki Eğitim

Süreçsel eğitim modelleri bakımından mesleki eğitim (initial vocational training) mesleki bir yeterliliğin edinilmesine katkıda bulunan; mesleki ve teknik eğitim, çıraklık ve mesleğe yönelik eğitim dahil herhangi bir biçimde verilen temel mesleki eğitime verilen addır (Batlaş, 2019).

Mesleki eğitim genel anlamda “iş” ile “birey” arasında uyum sağlama sürecidir. Mesleki eğitim gerçekleştirmek istediği amaçlara ve yönelik olduğu hedef kitleye göre, teknik eğitim, geliştirme eğitimi, uyum eğitimi, mesleki yaygın eğitim vb. farklılaşabilmektedir (Allen, 2009).

Bilimsel ve teknolojik değişimler işi sürekli farklılaştırmaktadır. İşteki değişmelerin, işgücünde aranan davranışlara eğitimin amaç, muhteva, öğretme-öğrenme sürecinde izlenecek stratejilere, kullanılacak eğitim araç ve malzemelerine, eğitim süresine, vb. anlamlı etkileri olmaktadır. İşin

sürekli değişimi mesleki eğitime dinamik bir nitelik kazandırmaktadır (Çelikbaş, 2019).

Mesleki eğitimin ihtiyaçlara uyumluluğu ve etkinliliği ile değişime uyum göstermesi arasında güçlü bir ilişki vardır. Çağdaş mesleki eğitim sistemlerinde işteki değişim sürekli izlenmekte, eğitime yansımaları analiz edilmekte ve mesleki eğitim sistemleri sürekli güncelleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu amaçla araştırma ve geliştirme faaliyetleri sürdürölmektedir (Batlaş, 2019).

İşgücünün mesleki eğitiminde ölkeler kendi ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerine göre değişik mesleki eğitim yaklaşımları izlemektedirler. Bir ölkede etkili olan bir mesleki eğitim yaklaşımı, bir başka ölkede ortamın değişmesine bağlı olarak aynı derecede etkili olmamaktadır (Allen, 2009).

Bu sebeple mesleki eğitim sistemlerinin ölkelerin ihtiyaç ve imkanları ile uyumlu olmasına önem verilmektedir. Çeşitli ölkelerde işgücünün mesleki eğitiminde izlenen yaklaşımlar, çıraklık ağırlıklı işgücü yetiştirme ve mesleki-teknik okul ağırlıklı işgücü yetiştirme olarak sınıflandırılabilir. Öte yandan, yaşam boyu öğrenme süreci içinde yaygın eğitim de dünyada ön plana çıkan önemli bir gelişme olarak dikkati çekmektedir (Çelikbaş, 2019).

Sonuç

21. yüzyılda önceki yüzyıla nazaran artarak ilerleyen bilişim teknolojilerindeki gelişmeler, öğrenme ve beşeri bilimlerin bilgisayar ve iletişim teknolojileriyle buluşması ile yeni bir eğitim ortamı meydana getirmiştir.

Bu ortam e-öğrenme ortamıdır. Bu kavramda dikkati çeken bir özellik, nispeten statik olan içerik kavramının daha az önemli hale gelmesi ve dinamik olan bilgiye ulaşma ve paylaşım kavramının ve araçlarının daha fazla önem kazanmasıdır.

Modern eğitim yöntemleri çerçevesinde internetin bir öğrenme ortamı, bilgisayarın ise bir eğitim aracı olarak kullanılması söz konusudur. Ancak her eğitim aracında olması gerektiği gibi bilgisayarın da eğitimciler tarafından ele alınması sonuçları bakımından önem arz etmektedir. Bu nedenle internet kavramı e-öğrenme içinde önemli bir rol oynamaktadır.

Son yıllarda bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler, özellikle internetin ortaya çıkışı ve hiç

öngörülmediği biçimde yaygınlaşması, bilgiye erişimi çok kolay ve hızlı hale getirmiştir. Her alanda yer alan hızlı gelişmeler insanların okulda öğrendikleri bilgilerle yetinmelerine olanak tanımamaktadır.

Bilişim teknolojilerine dayalı yeni eğitim anlayışında öğrenciye kendi kendine geliştirme ve araştırmayapabilme olanağı tanımak için ders kredileri en aza indirgenir. Öğrenciye formasyon yerine enformasyon vermeyi amaçlar. İnternete dayalı eşzamansız (asen kron) eğitimin en zor tarafı ders materyallerinin hazırlanmasıdır.

Ders materyali aktif öğrenme modeline göre hazırlanmalı, öğrencinin inisiyatif kullanmasına olanak tanınmalıdır. Ders materyali hazırlarken dikkat edilmesi gereken en önemli husus etkileşimdir (interactivity). Diğer bir deyişle öğrencinin materyal içinde soru-cevap ve diyaloglarla öğrenmesidir.

Renkli animasyon video ve ses her ne kadar estetik açıdan önemli ise de yerinde kullanılmadığı zaman kaynak israfına yol açmaktadır. Bu tür malzeme sınıf derslerinin yerine değil laboratuvar malzeme ve deneyleri destekleyici olarak değerlendirilmelidir. Bu tür bir destek önemli ekonomik ve eğitsel fayda sağlayabilmektedir.

Elektronik öğrenme sürecinin en önemli unsurlarından bir de bilgisayarlardır. Temelde yazılım ve donanımdan oluşan bilgisayar teknolojisi ağ teknolojileri ile birleşerek etkileşimli bir özellik kazanarak bir öğrenme istasyonuna dönüşmüştür.

Kaynakça

Allen, Robert. "The Web: Interact Iive and Multimedia Education", Computer Networks and ISDN Systems, Volume 30, Issues 16-18, September 30, 2009,1717-1727.

Batlaş, Zuhale et al. How do e-Learners learn : Metacognition, published in M.Yalvaç & S.Gülseren, In "First International Conference On Innovations İn Learnign For The Future :e-Learning," İstanbul, Turkey, October 26-17, 2019, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2019.

Çelikbaş, Zeki. “What is RSS and How can it serve Libraries?” M.Yalvaç & S.Gülseren, “First International Conference on Innovations in Learnign for the Future :e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2019, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2019

Garrat, P.W and Dawis, C. “Wireless Network Support for Pedagog,c Interaction” M.Yalvaç and S.Gülseren (Eds.) In “First International Conference on Innovations in Learnign for the Future: e-Learning”, İstanbul, Turkey, October 26-17, 2020, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2020.

Harper,C. Kimberly. Chen, Kuanchin. and Yen,C. David. “Distance Learning –Virtual Classrooms, and Teaching Pedagogy in the Internet Environment”. Technology in Society, Volume 26, Issue 4, November 2022, 585-598.

Howard, Caroline., Schenk, Karen., Saunders, Gary. The Future of Distance Learning in the Traditional University, Discenza, Richard (Editor).In “The Design and Management of Effective Distance Learning Programs.” Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2001.

İnceoğlu, Mustafa ve diğerleri. Intelligent Approcah for Web-based E-Learnign Systems, M. Yalvaç and S.Gülseçen (Eds.)In “First International Conference on Innovations in Learnign for the Future : e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2016, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2016.

Jones, Ceri Framework. Richmond Publishing, England, 2019.

Novitzki E., James. Asynchronous Learning Tools: What is Really Needed, Wanted and Used?, Anil Aggarwal(Editor). In “Web-Based Learning and Teaching Technologies: Opportunities and Challenges”. Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2000.

Steele, Griffith and Torrisi, Geraldine. Toward Effective Use of Multimedia Technologies in Education. Sanjaya. Mishra (Editor) In “Interactive Multimedia in Education and Training”. Chapter II Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2019.

Williams, Pete., Nicholas, David and Gunter, Barrie. E-Learning: What The Literature Tells Us About Distance Education: An Overview, Aslib Proceedings: New Information Perspectives ISSN 0001253X, Volume 57, Number 2, 2019 Williams, Peter (Editor). In “Information and E-Learning”. Bradford, UK: Emerald Group Publishing Limited, 2019.